

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 martie 2014

mun. Chișinău

Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte: Mihai Poalelungi,

Judecători: Constantin Gurschi, Petru Ursache, Nicolae Gordilă, Ion Arhiliuc, Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Guzun, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,

competent să judece recursul în interesul legii, ce formează obiectul dosarului nr. 4-1ril-2/2014, a fost constituit legal conform dispozițiilor art.465³ alin.(6) din Codul de procedură penală.

Ședința este prezidată de judecătorul Mihai Poalelungi, președintele Curții Supreme de Justiție.

Procurorul General este reprezentat de domnul Igor Serbinov, Procuror General Adjunct.

Plenul a luat spre examinare recursul în interesul legii formulat de Procurorul General al Republicii Moldova cu privire la determinarea modului unitar de interpretare și aplicare a prevederilor art. 361 alin. (1) Cod penal.

Președintele Plenului, constatând că nu mai există chestiuni prealabile sau excepții, a acordat cuvântul domnului Igor Serbinov, Procuror General Adjunct, care a susținut recursul în interesul legii astfel cum a fost formulat și motivat în scris, și a solicitat admiterea acestuia ca urmare a constatării existenței unei jurisprudențe neunitare, cu privire la determinarea modului unitar de interpretare și aplicare în practică a art. 361 alin. (1) Cod penal.

Judecătorul Nicolae Gordilă, unul dintre raportorii desemnați pentru elaborarea proiectului soluției propuse a fi date recursului legii, a adus la cunoștință Plenului cauzele penale, soluționate diferit de către instanțe de judecată, privind stabilirea modului de interpretare și aplicare a prevederilor art. 361 alin. (1) Cod penal.

Președintele Plenului a declarat dezbaterile închise, iar Plenul Colegiului penal a rămas să se pronunțe asupra recursului în interesul legii.

CONSTATĂ:

1. Problema de drept ce a generat practica neunitară

Prin recursul în interesul legii, formulat de Procurorul General, s-a invocat că, în practica Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție nu există un punct de vedere unitar, cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 361 alin. (1) Cod penal, care stipulează că:

„Confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confecționarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani”.

2. Examenul jurisprudențial

Prin recursul în interesul legii se arată că **certificatul (adeverința) de salarizare**, în esența sa, reprezintă un document oficial eliberat de către întreprinderi, instituții sau organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care are o anumită formă de conținut caracteristică unui act oficial, este eliberat în scopul garantării executării unor obligații, fiind preponderent utilizat la obținerea creditelor de la instituțiile bancare. În ipoteza în care se recurge la falsificarea acestora, sînt create premise suficient de periculoase pentru săvîrșirea infracțiunilor de escrocherie sau, după caz, dobîndirea creditului prin înșelăciune.

În această ordine de idei, s-a menționat că jurisprudența națională cunoaște două tendințe vizavi de încadrarea juridică a acțiunilor de confecționare, deținere, vânzare și folosire a certificatului (adeverinței) de salarizare, după cum urmează:

În unele cauze penale, instanțele naționale au decis că **certificatul (adeverința) de salarizare** nu subscie noțiunea de document oficial în sensul obiectului material al infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal.

În alte cauze penale, instanța de recurs a admis recursurile ordinare declarate de către procurorii participanți în instanța de apel și le-a respins pe cele declarate de către inculpați și apărătorii acestora, menținînd hotărîrile instanțelor ierarhic inferioare de condamnare ale inculpaților în baza art.361 Cod penal, pe faptul confecționării și folosirii documentelor oficiale false, în speță - a adeverințelor de salarizare false.

3. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

3.1. Într-o primă orientare a practicii, Colegiul penal lărgit al CSJ a admis recursul ordinar declarat de către apărător în interesele inculpatului, a casat hotărârile de condamnare ale instanțelor de fond și apel, și a dispus achitarea condamnatului, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că adeverința de salarizare confecționată de către inculpat nu reprezintă un document oficial fals, deoarece aceasta nu constituie obiectul material al infracțiunii prevăzute de art.361 Cod penal, adică nu atentează contra autorităților publice și a securității de stat.

De asemenea, Colegiul penal a reținut ca exemplu de document oficial fals, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, doar actul ce conține informații ce au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept, care atestă fapte ce au relevanță juridică, care circulă în cadrul unui sistem de înregistrare, evidență strictă și control al circulației. Concluzionând, s-a decis că adeverința de salarizare nu corespunde caracteristicilor indicate supra și, respectiv, nu face parte din rîndul actelor oficiale.

3.2. Într-o a doua orientare a practicii, instanța de recurs a admis recursurile ordinare declarate de către procurorii participanți în instanța de apel și le-a respins pe cele declarate de către inculpați și apărătorii acestora, menținînd hotărârile instanțelor ierarhic inferioare de condamnare ale inculpaților în baza art.361 Cod penal, pe faptul confecționării și folosirii documentelor oficiale false, în speță - a adeverințelor de salarizare false.

Într-o altă cauză penală, instanța de recurs a încetat procesul penal pe art. 238 Cod penal, în legătură cu intervenirea modificărilor în legislația penală și menținută condamnarea acestora în baza art. 361 Cod penal.

Pentru a opta în favoarea recursului procurorului, Colegiul penal a reținut că certificatul de salarizare constituie un document oficial care acordă drepturi, respingînd ca neîntemeiate argumentele părții apărării, precum că certificatul de salarizare nu constituie obiectul material al infracțiunii prevăzute de art.361 Cod penal.

4. Procurorul General a opinat pentru a doua orientare jurisprudențială.

În susținerea acestei din urmă soluții, s-au prezentat argumentele din doctrina penală, conform cărora, documente oficiale constituie actele care confirmă anumite fapte sau indică anumite drepturi, sau eliberează de obligații și au importanță juridică.

Pe aceeași ordine de idei s-a pronunțat și un alt grup de autori, care au atribuit la categoria documentelor oficiale actele care conțin informații și care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate, care atestă fapta sau o relevanță

juridică și circulă în cadrul unui sistem de înregistrare, evidență strictă și control al circulației.

Procurorul General a optat pentru cea de-a doua soluție, din considerentul că adeverința de salarizare corespunde după formă și conținut unui document oficial. Aceasta este eliberată de către o întreprindere, instituție sau o organizație - în mod obligatoriu fiind eliberat (adoptat) de către administrația întreprinderii; conține datele de identificare a persoanei juridice care a eliberat actul - denumirea, adresa juridică, datele de contact; conține elementele unui act diferit cu putere juridică - ștampila, semnăturile contabilului șef și ale directorului întreprinderii; conține elemente de evidență strictă (data, numărul de ordine și locul eliberării); conține informații asupra unei anumite stări de fapt care este acumulată și sistematizată; este eliberat cu scopul garantării executării unei obligații, pe care urmează să și-o asume făptașul, și oferă dreptul de a obține anumite beneficii, ca rezultat al folosirii acesteia (adeverinței de salarizare).

5. În temeiul art. 465/3 alin. (3) Cod de procedură penală, s-a solicitat opinia teoreticienilor asupra chestiunilor de drept soluționate diferit.

Potrivit avizului Institutului de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei, certificatul de salarizare poate fi emis de către o instituție privată ori de stat, caz în care devine document oficial datorită faptului că produce efecte juridice, adică oferă dreptul persoanei de a se adresa băncii cu solicitarea de a accesa un credit, iar banca, în ipoteză, inclusiv a certificatului de salarizare, poate decide eliberarea sau nu a creditului solicitat.

Deci, în opinia lor, certificatul (adeverința) de salarizare subscris noțiunii de document oficial în sensul obiectului material al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal.

Sub incidența art. 361 Cod penal cade fapta de confecționare a certificatelor (adeverințelor) de salarizare false în scopul obținerii creditelor, nu și cea de folosire a acestor certificate.

Iar potrivit avizului Universității de Studii Politice și Economice Europene, în ipoteză, un certificat de salarizare este un document oficial, confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea căruia constituie o faptă prejudiciabilă, ce cade sub incidența prevederilor art.361 alin.(1) Cod penal.

Conform avizului Universității de Studii Europene din Moldova, în ipoteză, certificatul de salarizare poate fi emis de o instituție privată ori de stat. Acest certificat devine document oficial pentru că produce efecte juridice, adică oferă dreptul persoanei de a se adresa băncii cu solicitarea de a obține un credit, iar banca decide eliberarea creditului solicitat. Certificatul de salarizare constituie document oficial în baza art. 361 Cod penal, folosirea acestuia determină

calificarea faptei în baza art. 238 Cod penal, iar falsificarea cade sub incidența art. 361 Cod penal.

6. Esența neuniformității jurisprudenței Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție constă în interpretarea diferită de către Completele de judecată a prevederilor art. 361 Cod penal, și anume dacă certificatul (adeverința) de salarizare eliberat de către întreprinderi, instituții sau organizații, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare, care are o anumită formă de conținut caracteristică unui act oficial, este eliberat în scopul garantării executării unor obligații, fiind preponderent utilizat la obținerea creditelor de la instituțiile bancare – în sine reprezintă sau nu un document oficial și va constitui sau nu obiect material al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, în cazul confecționării, deținerii, vânzării sau folosirii lui.

Această problemă a apărut din momentul în care jurisprudența națională a evidențiat două tendințe vizavi de încadrarea juridică a acțiunilor de confecționare, deținere, vânzare și folosire a certificatului (adeverinței) de salarizare.

În unele cauze penale, instanțele naționale au reținut că certificatul de salarizare nu subscie noțiunii de document oficial fals, în sensul obiectului material al infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, dispunând achitarea persoanei, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii (1ra-642/2013). În alte cauze penale (1ra-72/2013), instanța de recurs a admis recursul ordinar al procurorului, a casat Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, prin care persoana a fost condamnată în baza art. 238 Cod penal și în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, pentru faptul că a deținut și a folosit un certificat de salarizare fals la obținerea unui credit de la BC „Universalbank” SA.

Întru soluționarea chestiunii invocate de procuror, Plenul consideră necesar de analizat noțiunea de act (document) oficial, apelând la doctrina națională, la legislația atât națională și cât cea internațională.

Recomandarea Rec(2002)2 Comitetului Miniștrilor a Consiliului Europei, către Statele membre, privind accesul la documentele publice, din 21.02.2002, stipulează că „documentele publice” semnifică: - toate informațiile înregistrate în orice formă, elaborate, primite sau deținute de autoritățile publice și care au legătură cu funcția administrativă, excepție făcând documentele care sunt în curs de pregătire.

Termenul de „documente publice” reprezintă în sensul prezentei recomandări, toate informațiile fixate pe orice suport fizic într-o formă recuperabilă (texte scrise, înregistrate pe bandă sonoră sau audiovizuală, fotografii, email-uri, informații stocate pe suport electronic cum ar fi bazele de date electronice etc.). Atât documentele produse de o autoritate, cât și documentele ce provin de la terți și care au fost primite de o autoritate publică sunt acoperite de definiție.

În sensul art. 6 al Legii RM privind accesul la informație nr. 182-XIV din 11.05.2000, prin document oficial trebuie de înțeles documentul care:

- 1) conține informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept;
- 2) atestă faptul avînd relevanță juridică;
- 3) circulă în cadrul unui sistem de înregistrare, evidență strictă și control al circulației.

Astfel, se evidențiază concluzia că documentul oficial este acel document care emană de la o autoritate publică de orice nivel sau care provine de la un terț, dar primit de o autoritate.

Deci, noțiunea „document oficial” se referă nu doar la „documentele eliberate de autoritățile publice”, dar și la „documentele prezentate autorităților publice”.

În această ordine de idei, luînd în considerare conținutul art. 6 al Legii RM privind accesul la informație, documentul oficial poate să apară și sub forma documentului privat, pus la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

În dependență de autorul documentului privat, ele pot fi documente private întocmite de persoane fizice sau documente private întocmite de persoane juridice de drept privat.

Trebuie de menționat că, în primul rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt supuse procedurii publice de autentificare a documentelor create. Tocmai această procedură conferă documentului un caracter oficial, adică un caracter de drept public. În al doilea rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt primite oficial de persoana juridică de drept public, după care se află la dispoziția acestei persoane în legătură cu soluționarea problemei reprezentând obiectul de referință al documentelor primite.

Deci, documentelor private li se recunoaște posibilitatea de a deveni documente oficiale. Momentul convertirii documentelor private în documente oficiale este desemnat prin punerea acestuia la dispoziția organelor sau a persoanelor oficiale în condițiile legii.

În concluzie - momentul înregistrării documentului privat de către organul sau persoana oficială este momentul convertirii documentului privat în document oficial.

Așadar, punerea la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale a documentelor private în cazul în care sunt îndeplinite condițiile legii, conferă acestor documente aptitudinea de a evalua în obiect material (produs) al

infracțiunilor prevăzute de art. 332 Cod penal, falsul în acte publice și art. 361 Cod penal, confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale.

În acest context apare necesitatea evidențierii faptului că noțiunea „document oficial” din art. 332 Cod penal are o întindere mai mare decât noțiunea „document oficial care acordă drepturi sau eliberează de obligații” din art. 361 Cod penal. Aceasta pentru că prima noțiune nu e restrânsă prin adăosul „care acordă drepturi sau eliberează de obligații”. De aceea, nu oricare document oficial acordă drepturi sau eliberează de obligații. În art. 332 Cod penal, prin „document oficial” se au în vedere și acele documente oficiale care nu acordă drepturi, nici nu eliberează de obligații. O cerință obligatorie, în sensul alin. (1) al art. 361 Cod penal, este că confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false trebuie neapărat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații.

Revenind la problema abordată de către procuror, Plenul consideră că certificatul (adeverința) de salarizare poate deveni document oficial în anumite situații.

În cazul când certificatul (adeverința) de salarizare eliberat de orice organ, instituție, întreprindere sau organizație, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de persoana fizică sau persoana juridică, a fost înaintat la o autoritate publică și care generează drepturi sau eliberează de obligații, el se convertește și capătă statutul de document oficial.

În sensul art. 238 Cod penal, dobândirea creditului prin înșelăciune, de regulă, informațiile false prezentate de făptuitor se conțin în documentația de credit. Pentru a obține un credit sau majorarea sumei acestuia, obținerea unui credit în condiții avantajoase, persoana (fizică sau juridică) urmează să prezinte instituției financiare un șir de informații, inclusiv certificatul (adeverința) cu privire la salarizare.

Art. 3 din Legea instituțiilor financiare a RM, din 21.07.1995, stabilește că documentația de credit este documentație care stă la baza unei convenții între o bancă și o altă persoană pentru acordarea unui credit și cuprinde cel puțin:

- situația financiară a solicitantului de credit și a oricărei persoane care constituie o garanție personală;

- o descriere a modalităților de garantare pentru plata integrală a datoriei și, după caz, o evaluare a bunurilor care fac obiectul garanției;

- o descriere a condițiilor creditului, cuprinzând valoarea creditului, rata dobânzii, schema de rambursare, obiectivul debitorului și scopul pentru care a solicitat creditul;

- documentul cu semnăturile persoanelor care au autorizat acordarea creditului în numele băncii;

- alte documente determinate de bancă.

În atare situație, certificatul (adeverința) cu privire la salarizare cade sub incidența primului punct: „situația financiară a solicitantului de credit...”.

Prezentarea cu bună-știință a unor informații false, inclusiv a certificatului cu privire la salarizare, în scopul obținerii unui credit sau majorării sumei acestuia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase, constituie componentă de infracțiune prevăzută de art. 238 Cod penal, deoarece obținerea unui credit ca scop de finalitate în sine – presupune situația în care o persoană nu are dreptul la acest credit și, prezentând un certificat de salarizare fals, obține acest drept, ori valoarea creditului acordat a fost dependentă de posibilitatea justificării rambursării acestui credit, motivată prin certificatul de salarizare etc.

Dintr-o altă perspectivă, comportă o semnificație majoră problema dacă este sau nu posibilă concurența dintre art. 238 (privit ca normă specială) și art. 361 Cod penal (privit ca normă generală), la înaintarea certificatului (adeverința) cu privire la salarizare fals la o instituție financiară. Aici operează regula de concurență a normelor penale fixată la art. 116 Cod penal.

Cazul în care se prezintă certificatul (adeverința) cu privire la salarizare fals, în scopul obținerii unui credit sau majorării sumei acestuia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase, constituie nu altceva decât un caz specific al folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații. În aceste condiții, art. 361 Cod penal, ca normă generală, nu poate fi aplicat.

În concluzie, prezentarea certificatului (adeverința) cu privire la salarizare fals nu poate fi privit ca un caz specific al confecționării, deținerii sau vânzării documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații. În asemenea cazuri, cele săvârșite trebuie calificate conform regulilor concursului real de infracțiuni: art. 238 și art. 361 Cod penal.

Dacă făptuitorul confecționează și/sau deține certificatul (adeverința) cu privire la salarizare fals - în scopul prezentării lui către instituția financiară pentru obținerea unui credit, pentru majorarea sumei acestuia sau pentru obținerea unui credit în condiții avantajoase - vom fi în prezența pregătirii de infracțiunea prevăzută la art. 238 Cod penal. În astfel de cazuri, art. 361 Cod penal este inaplicabil.

Dacă făptuitorul confecționează și/sau deține certificatul (adeverința) cu privire la salarizare fals, după care îl prezintă instituției financiare - pentru obținerea unui credit, pentru majorarea sumei acestuia sau pentru obținerea unui credit în condiții avantajoase - vom fi în prezența infracțiunii consumate prevăzute la art. 238 Cod penal. Și în astfel de cazuri, art. 361 Cod penal este inaplicabil.

Dacă persoana numai confecționează și/sau deține certificatul (adeverința) cu privire la salarizare fals, după care le transmite unei alte persoane, pentru ca acesta să-l prezinte către instituția financiară - în scopul obținerii unui credit, al majorării

sumeii acestuia sau al abținerii unui credit în condiții avantajoase - prima dintre aceste persoane va fi considerat complice la infracțiunea prevăzută la art. 238 Cod penal. Nici în astfel de cazuri, art. 361 Cod penal nu va putea fi reținut la calificare.

Nu constituie un scop în sine confecționarea, deținerea sau vânzarea documentelor oficiale false, atunci când aceste documente urmează a fi prezentate de către o altă persoană instituției financiare, în vederea obținerii unui credit sau majorării sumei acestuia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase, în cazul dat se atestă cooperarea a două persoane la săvârșirea aceleiași infracțiuni - a infracțiunii specificate la art. 238 Cod penal. Nu poate avea un rol de sine stătător cel care, în condițiile descrise, confecționează, deține sau vinde documente oficiale false. Rolul lui este unul secundar, accesoriu, el doar contribuind la comiterea infracțiunii de dobândire a creditului prin înșelăciune. Deci, urmează a fi privit ca coparticipant (de exemplu, complice) la infracțiunea prevăzută la art. 238 Cod penal. Nu-i poate fi imputată - substitutiv sau suplimentar - infracțiunea prevăzută la art. 361 Cod penal.

În acest context, se consideră necesar de evidențiat importanța scopului și a destinației prezentării certificatului (adeverința) cu privire la salarizare, și anume la autoritate publică sau la o instituție financiară.

Revenind la textul recursului declarat de procuror, esența acestuia este lipsa unei practici pertinente, unice și existența a mai multor opinii la capitolul examinării certificatului (adeverința) de salarizare prin prisma alin. (1) al art. 361 Cod penal.

Norma legală stipulată în art. 361 alin. (1) Cod penal prevede confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confecționarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

Art. 238 Cod penal prevede: prezentarea cu bună-știință a unor informații false în scopul obținerii unui credit sau majorării sumei acestuia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale.

Art. 332 alin. (1) Cod penal prevede: înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale.

Astfel, unii doctrinari consideră că, sub incidența prevederilor art. 361 Cod penal, cade numai fapta de confecționare a certificatului de salarizare, pe când folosirea lui pentru obținerea creditului se încadrează juridic doar în baza art. 238

Cod penal, fără o invocare suplimentară a normei prevăzute de art. 332 ori art. 361 Cod penal.

Alții susțin că certificatul (adeverința) de salarizare nici într-o situație nu poate fi considerat ca document oficial prin prisma alin. (1) art. 361 Cod penal, iar prezentarea lui la instituția financiară pentru obținerea unui credit cade sub incidența art. 238 Cod penal, care este o normă specială.

Plenul consideră că certificatul (adeverința) de salarizare poate apărea ca obiect material al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod de procedură penală, în cazul în care este eliberat sau prezentat la o autoritate publică, și care acordă drepturi sau eliberează de obligații. De exemplu, înaintarea certificatului (adeverinței) de salarizare Casei Naționale de Asigurări Sociale (autoritate publică centrală) pentru calcularea pensiei sociale, care confirmă circumstanțe importante ce-i acordă dreptul de a beneficia la întreținere socială din partea statului și la calcularea mărimii ei. Deci, în cazul dat, prezentarea certificatului (adeverinței) de salarizare, indiferent de organul emitent, poate obține statut de document oficial.

Problema abordată de procuror este însă de o altă natură și are un conținut mai restrâns, și anume în cazul confecționării, deținerii, vânzării sau folosirii certificatului (adeverinței) de salarizare fals pentru obținerea unui credit, va constitui obiect al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal sau și art. 238 Cod penal, ori numai art. 238 Cod penal.

Concluzionând cele enunțate mai sus, Plenul constată că problema de drept abordată a fost soluționată în mod diferit, de aceea acțiunile făptuitorului în cazul obținerii unui credit prin prezentarea cu bună-știință a informației false urmează a fi calificate în baza art. 238 Cod penal, fără o încadrare suplimentară în baza unei alte norme penale.

Mai mult, certificatul (adeverința) de salarizare nu intervine ca obiect material al art. 238 Cod penal, deoarece infracțiunea de dobândire a creditului prin înșelăciune este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul cauzării instituției financiare a daunelor în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale, deci nu poate fi vorba despre existența unui obiect material sau a unui produs al infracțiunii.

Rezumând cele menționate Plenul constată prezența unei practici neunitare, cu existența a mai multor opinii la acest capitol.

Sub acest aspect, Plenul Colegiului penal atenționează instanțele de judecată că, în cazul când certificatul (adeverința) de salarizare fals este confecționat și prezentat de aceeași persoană la o instituție financiară pentru obținerea unui credit sau majorării sumei acestuia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase, urmează a califica acțiunile acestuia în baza art. 238 Cod penal.

În cazul cînd certificatul (adeverința) de salarizare fals este confecționat de o persoană, însă este prezentat la o instituție financiară pentru obținerea unui credit sau majorării sumei acestuia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase, de o altă persoană, acțiunile primei persoane urmează a fi calificate în baza art. 42 și 238 Cod penal, iar acțiunile celeilalte persoane în baza art. 238 Cod penal.

În cazul înaintării certificatului (adeverința) de salarizare fals la o altă autoritate publică de stat, care generează anumite drepturi sau exclude anumite obligațiuni, urmează a califica acțiunile acestuia în baza art. 361 Cod penal.

În cazul cînd certificatul (adeverința) de salarizare fals este confecționat de o persoană, însă este prezentat la o autoritate publică de stat, care generează anumite drepturi sau exclude anumite obligațiuni, de altă persoană, acțiunile primei persoane urmează a fi calificate în baza art. 42 și 361 Cod penal, iar acțiunile celeilalte persoane în baza art. 361 Cod penal.

7. În consecință, în temeiul art. 465¹, 465³ alin. (3)-(4) Cod de procedură penală, recursul în interesul legii, formulat de Procurorul General, urmează a fi admis.

8. În conformitate cu art. 465³ – 465⁴ CPP, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul în interesul legii formulat de Procurorul General al RM și stabilește că problema de drept abordată a fost soluționată în mod diferit de către instanțele judecătorești prin hotărîri irevocabile.

În cazul prezentării certificatului (adeverinței) de salarizare fals instituțiilor financiare, în sensul obținerii unui credit sau majorării sumei acesteia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase, fapta urmează a fi încadrată numai în baza art. 238 Cod penal al RM.

**Președintele Curții Supreme
de Justiție**

Mihai POALELUNGI